

ජාතික ගණිත හා විද්‍යා ඔලිම්පියාඩ් තරගය - 2019

ජාතික මට්ටම

විද්‍යාව

ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය

කාලය : මිනිත්තු 60

විභාග අංකය : .....

පළාත : .....

පරීක්ෂණය 01

A. අරමුණ

දී ඇති කම්බියක අරය සෙවීම සහ එය සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය සෙවීම.

B. ඔබට සපයා ඇති ද්‍රව්‍ය / උපකරණ

- 10 cm ක් පමණ දිග වානේ කම්බි කැබලි 01
- 10 ml මිණුම් සරා 01
- දුහු තරාදි 01
- තුල් කැබැල්ලක්
- ජලය
- රූලක් (30cm)
- .....
- .....
- .....

(මෙම ද්‍රව්‍ය / උපකරණ අතුරින් පරීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය ඒවා පමණක් තෝරා ගන්න)

C. සිද්ධාන්තය

අරය r වූ සහ උස (දිග) h වූ සිලින්ඩරාකාර වස්තුවක පරිමාව V නම්,

$V = \pi r^2 h$ වේ. (මෙහි $\pi = 22/7$ ලෙස ගන්න)

D. ක්‍රමය

- දී ඇති වානේ කම්බියේ දිග ඉතාම නිවැරදිව සෙන්ටිමීටරවලින් මැන සටහන් කර ගන්න. (ලකුණු 02)
- දුනු තරාදිය භාවිතයෙන් කම්බියේ ස්කන්ධය මැන සටහන් කර ගන්න. (ලකුණු 02)
- මිනුම් සරාවෙහි 1/3 ක් පමණ උසට ජලය පුරවා එහි පාඨාංකය සටහන් කර ගන්න. (ලකුණු 02)
- දී ඇති කම්බිය නුල් කැබැල්ලක ආධාරයෙන් එල්ලා මිනුම් සරාව තුළ සම්පූර්ණයෙන් ගිල්වන්න. (ලකුණු 02)
- ජල මට්ටමේ නව පිහිටීමට අදාළ පාඨාංකය සටහන් කර ගන්න. (ලකුණු 02)

E. පාඨාංක

- (a) දී ඇති කම්බියේ දිග = ... (ලකුණු 03)
- (b) කම්බියේ ස්කන්ධය =..... (ලකුණු 03)
- (c) මිනුම් සරාවේ ආරම්භක ජල මට්ටම =..... (ලකුණු 03)
- (d) කම්බිය ජලයේ ගිල්වූ පසු මිනුම් සරාවේ ජල මට්ටම = ... (ලකුණු 03)

F. ගණනය කිරීම

- (i) කම්බියේ අරය සෙවීම (සුදුසු ඒකක පරිවර්තනය කිරීම් කර අරය මිලි මීටර වලින් සොයන්න)
.....
.....
.....
.....
- (ii) කම්බිය සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය සෙවීම.
(ඝනත්වය ඝන සෙන්ටිමීටරයට ග්‍රෑම්වලින් සොයන්න)
.....
.....
.....

G. නිගමනය

1. දී ඇති කම්බියේ අරය :..... වේ. (ලකුණු 02)
2. එම කම්බිය සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය ..... වේ (ලකුණු 02)

H. ප්‍රශ්නය

1. (a) දිගින් සහ අරයෙන් එකිනෙකට වෙනස් කොපර් කම්බි කිහිපයක් සපයා ඉහත ආකාරයටම ඒවායේ ඝනත්වය සෙව්වේ නම් ඒ සඳහා ලැබෙන අගය එකිනෙකට වෙනස් වේ ද?
.....
(ලකුණු 02)

- (b) ඉහත ඔබේ පිළිතුරට හේතුව කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.
.....
(ලකුණු 02)

2. දිගින් සමාන මෙන්ම අරයෙන් ද සමාන කොපර් කම්බියක් සහ ඇලුමිනියම් කම්බියක ඝනත්ව සෙවූ විට
(a) ලැබෙන අගය එකිනෙකට සමාන ද? / වෙනස් ද? .....
(ලකුණු 02)

- (b) ඔබගේ පිළිතුරට හේතුව
.....
.....
.....
(ලකුණු 02)

පරීක්ෂණය 02

අරමුණු

- (A) දර්ශකයක් භාවිතයෙන් ආම්ලික, භාෂ්මික සහ උදාසීන ද්‍රාවණ හඳුනා ගැනීම.
- (B) භාෂ්මික ද්‍රාවණ දෙකක් අතුරින් වඩා සාන්ද්‍ර ද්‍රාවණය හඳුනා ගැනීම.

අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය/ උපකරණ

- සුදු, කුඩා ප්ලාස්ටික් මිනුම් කෝප්ප - 04
- පරීක්ෂා නල - 04
- රතු ලිට්මස් පත්‍ර කැබලි - 06
- නිල් ලිට්මස් පත්‍ර කැබලි - 06
- NaOH ද්‍රාවණ නියැදි - 02 (වඩා සාන්ද්‍ර හා වඩා තනුක)
- HCl ද්‍රාවණය නියැදි - 01
- ජලය
- Permanent marker pen

සිද්ධාන්තය

- ඔබට අවර්ණ ද්‍රාවණ හතරක් දී ඇත. ඒවායින් දෙකක් සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් (NaOH) ද්‍රාවණ වන අතර, ඉන් එකක් සාන්ද්‍රණය ඉතා අඩු ය. අනෙකේ සාන්ද්‍රණය වැඩිය. තවත් ද්‍රාවණයක් හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලය (HCl) වන අතර එහි සාන්ද්‍රණය කලින් කී සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණ දෙකේ සාන්ද්‍රවලට අතර මැදි සාන්ද්‍රණයක පවතී. ඉතිරි ද්‍රාවණය ජලය වේ. මෙම ද්‍රාවණ හතර අහඹු ලෙස A,B,C හා D ලෙස නම් කර ඇත.
- ලිට්මස් පත්‍ර භාවිතයෙන් ආම්ලික, භාෂ්මික සහ උදාසීන ද්‍රාවණ හඳුනා ගත හැකි ය.
- HCl සහ NaOH ද්‍රාවණ මිශ්‍ර කළ විට ඒවායේ සාන්ද්‍රණය මත අවසාන ඵලයේ ආම්ලික හෝ භාෂ්මික බව තීරණය වේ.

නිදසුන් : වඩා තනුක HCl + වඩා සාන්ද්‍ර NaOH → ඵලය භාෂ්මික වේ.

වඩා සාන්ද්‍ර HCl + වඩා තනුක NaOH → ඵලය ආම්ලික වේ.

ක්‍රමය :

- (a) දී ඇති A,B,C හා D ද්‍රාවණවලින් ඉතා ස්වල්පය බැගින් වෙන වෙනම පරීක්ෂා නලවලට ගන්න.
- (b) දී ඇති රතු සහ නිල් ලිට්මස් පත්‍ර කැබ්ලි භාවිතයෙන් එම ද්‍රාවණවල ආම්ලික , භාෂ්මික හා උදාසීන බව තීරණය කරන්න.
- (c) හඳුනාගත් භාෂ්මික ද්‍රාවණ දෙකෙන් සමාන පරිමා (දළ වශයෙන්) බැගින් වෙන වෙනම ප්ලාස්ටික් මිනුම් කෝප්පවලට ගන්න.
- (d) ඉහත එක් එක් භාෂ්මික ද්‍රාවණයේ පරිමාවට සමාන වූ අම්ල පරිමාව බැගින් එම භාෂ්මික ද්‍රාවණවලට එකතු කරන්න.
- (e) නිල් සහ රතු ලිට්මස් පත්‍ර භාවිතයෙන් එම අවසාන ඵලයෙහි ආම්ලික හෝ භාෂ්මික බව තීරණය කරන්න.

නිරීක්ෂණය

(a)

ද්‍රාවණය	නිල් ලිට්මස් පත්‍රය දැමූ විට වර්ණ වෙනස	රතු ලිට්මස් පත්‍රය දැමූ විට වර්ණ වෙනස	ආම්ලික / භාෂ්මික හෝ උදාසීන බව
A			
B			
C			
D			

(b)

භාෂ්මික ද්‍රාවණ දෙකට අදාළ ඉංග්‍රීසි අක්ෂර	සමාන අම්ල පරිමා , ඒ ඒ භේදයේ සමාන පරිමාවලට එකතු කළ පසු ලිට්මස් පරීක්ෂාව		අවසාන ඵලයේ ආම්ලික / භාෂ්මික බව
	නිල් ලිට්මස් පත්‍රය දැමූ විට වර්ණ වෙනස	රතු ලිට්මස් පත්‍රය දැමූ විට වර්ණ වෙනස	

නිගමන

- (i) ආම්ලික ද්‍රාවණයේ අක්ෂරය වන්නේ ..... ය.
- (ii) භාෂ්මික ද්‍රාවණවල අක්ෂර වන්නේ ..... සහ ..... ය.
- (iii) උදාසීන ද්‍රාවණයේ අක්ෂරය වන්නේ ..... ය.
- (iv) වඩා සාන්ද්‍ර භාෂ්මික ද්‍රාවණය ..... වන අතර, වඩා තනුක භාෂ්මික ද්‍රාවණය ..... වේ.